

POSTZEGELBOEKJES

Als we het hebben over postzegelboekjes, moeten we een onderscheid maken tussen de boekjes van 1902 tot 1950 en de boekjes na 1950.

Algemeen.

Een postzegelboekje bestaat over het algemeen uit een setje van postzegels, al of niet vandezelfde waarde die uit één gedrukt vel worden samengesteld. Deze worden over het algemeen afhankelijk van de waarde voorzien van een kartonnen kaft en of geniet, geplakt of met ringen geperst samengesteld.

Voor de boekjes van 1902 tot 1950 geldt dat zij geniet of met ringen geperst zijn. Voor de boekjes na 1950 geldt dat de zegels altijd geplakt zijn tot dat de zelfklevende zegels uit kwamen.

De boekjes van 1902 tot 1950.

Van 1902 tot 1922 werd de inhoud van de boekjes samengesteld uit hele vellen van één waarde en men moest 1 cent extra betalen voor het aan elkaar nieten van de boekjes, na 1922 werd deze 1 cent afgeschaft. In de Speciale catalogus van de N.V.P.H. zijn alle uitgekomen boekjes op nummer en jaar van uitgifte vermeld. Zoals bij alle oudere zegels zijn deze boekjes zeer waardevol en vrij zeldzaam.

De postzegelboekjes tot 1950 waren alleen aan de loketten van het postkantoor te verkrijgen en worden ook loketboekjes genoemd.

Enige voorbeelden met nietjes.

boekje 1 1902 met rode kaft

boekje 2 1908 met blauwe kaft

boekje 4 1921 met beige kaft

Enige voorbeelden met persringen.

boekje 25e 1927

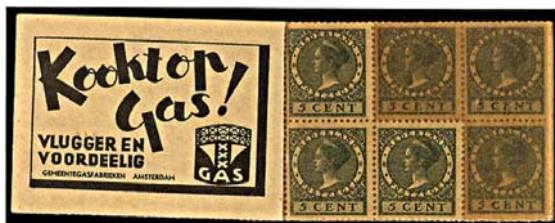

boekje 36 1940

boekje 49 1940

Geplakt.

boekje 25d 1927 geplakt

Rode kruis.

boekjes 39Links en 39Rechts 1927

In de speciale catalogus van de N.V.P.H vindt u een uitgebreide katern van dit onderwerp.

Tussen 1950 en 1964 werden er geen boekjes door de PTT uitgegeven.

In 1962 begon de PTT met proefnemingen om de boekjes in automaten te verkopen. Zo ontstond de naam automaatboekjes. Er werden verschillende maten, stroken en combinaties uitgetoetst.

In 1964 werden de eerste echte automaatboekjes verkocht, deze werden nog met de hand vervaardigd uit speciaal gedrukte vellen maar deze gaven toch problemen bij de automaten. In begin 1965 werden de boekjes machinaal vervaardigd en samengesteld uit gedrukte rollen zegels.

In het begin werden er diverse boekjes uitgegeven in de waarde van F1,00. Deze boekjes konden een combinatie van 2 of meerdere zegels bevatten. Bij elke verhoging van het zegeltarief werd de inhoud aangepast. Om het tellen van de postbeamide simpel te maken werd er om de 10 boekjes op de kافت gedrukt. Ook kwamen er boekjes voor met verschillende kافتkleuren.

Er ontstonden door het drukken ook

diverse kleurstrepen en om het snijden van de inhoud gemakkelijker te maken diverse snijlijnen.

Voor deze varianten kunt u de Gespecialiseerde catalogus Nederland 2006-2011 raadplegen.

Na 1982 was het productieproces zo geperfectioneerd dat er nauwelijks nog afwijkingen voorkomen.

boekje 2

boekje 7

De eerste boekjes van nr 1 tot en met nr 5 zijn gedrukt zonder tekst aanhangsel, uitgezonderd boekje nr 3 deze komt met en zonder tekstaanhangsel voor. Alle boekjes na nr 5 hebben allemaal een tekst aanhangsel. Tot nr 29 werden de boekjes altijd gevuld met de gangbare langlopende series. In 1963 komen er voor het eerst de toeslagzegels bij, het eerste boekje is het rode kruis boekje nr 29, en vervolgens kwamen er meer.

boekje 48

boekje 40

Vanaf dit boekje nr 29 uit 1983 kwamen er een aantal boekjes uit, die als loketboekjes werden verkocht, en dus alleen op het postkantoor te verkrijgen waren. De nummers waren boekjes 50-64 en 72.

Vanaf het midden van de jaren negentig verdwenen de postzegelautomaten uit het straatbeeld. Het laatste boekje de zomerzegels van 1994 was het laatste boekje. Daarna kwamen de loketboekjes in nieuwe vorm en de boekjes met zelfklevende zegels.

Onder lokketboekjes verstaan wij dus boekjes die alleen op het postkantoor (bijkantoor) te verkrijgen waren. Zij waren voorzien van een uitneembaar stansgat, waardoor zij aan een ophanghaak konden worden gehangen, meestal in rijen van 10. De boekjes van nr.52 t/m 64 waren van dit stansgat voorzien.

normaal

zelfklevend

Vanaf boekje 65 (1985) werden de postzegelboekjes uitgegeven, waarin de postzegels zelfklevend waren. Ook deze postzegelboekjes waren voorzien van stansgaten. Tot postzegelboekje nr.83c (2007) was dit de normale gang van zaken, totdat de naam van loketboekjes veranderde in de naam Hangboekjes. Met het uitkomen van deze boekjes kregen zij ook een ander stansgat.

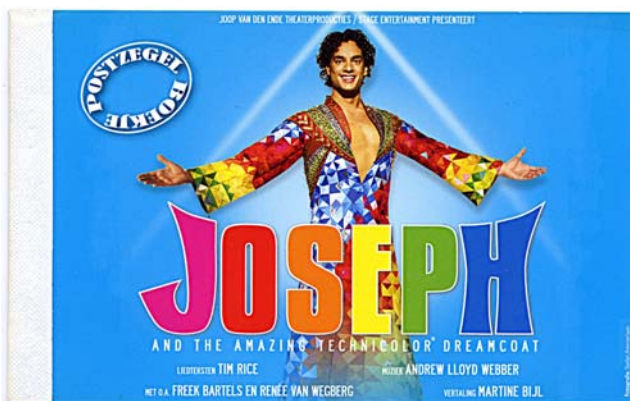
Ook het uiterlijk veranderde, de zegels werden direct met het zelfklevend materiaal op een kaart gedrukt. De dubbel geklachte boekjes waren hiermee verdwenen. Voordeel hiervan was dat men gelijk kon zien hoeveel zegels er nog op de kaart aanwezig waren.

Ondertussen was er bij de PTT Post een andere vorm van postzegelboekjes ontstaan, ook daar waren zij commercieel gaan denken en ontstonden er de Prestigeboekjes. Een handig boekje met daarin opgenomen 9 verschillende postzegels die één onderwerp behandelde. Bij de zegels werd een beknopte uitleg gegeven over het onderwerp. Later bij de uitgifte van de persoonlijke postzegels werden er ook persoonlijke postzegelboekjes uitgegeven. Deze zijn niet in de Speciale catalogus van de N.V.P.H te vinden.

prestigeboekje nr.36

persoonlijk boekje

Het interessante van de postzegelboekjes (automaatboekjes) is de mogelijkheid om de uit deze boekjes de verschillende combinaties te verzamelen. Om alle combinaties uit een boekje bijelkaar te krijgen is het noodzakelijk om er enige soms 5 of 6 van elk der boekjes aan te schaffen.

Hieronder een samenstelling van diverse combinaties uit verschillende postzegelboekjes.

Boekje 1

Boekje 2

Boekje 3

Boekje 4

Boekje 6

Boekje 7

Boekje 7

Boekje 9

Boekje 12

Boekje 18

Boekje 15

Bookje 19

Bookje 21

Bookje 22

Bookje 28

Bookje 46

Bookje 49

Bookje 61

Bookje 45

Bookje 53

Beronnen: Speciale catalogus Nederland N.V.P.H
 Google
 Postzegelvereniging Postmaat
 Meeste boekjes en zegels uit eigen verzameling

Samenstelling: J.J.P van der Vat
 jjpvdvat@gmail.com